

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Škola	Střední odborné učiliště a Střední odborná škola Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Ing. Miriam Sedláčková
Číslo	VY_32_INOVACE ICT.3.12
Název	Historie informačních technologií
Téma hodiny	Teorie informace
Předmět	Informační a komunikační technologie
Ročník/y/	3, 1
Anotace	Žák má k dispozici vlastní PC s Internetem. Učitel využívá projektor.
Datum vytvoření:	Vytvořeno 25. října 2012
Očekávaný výstup	Žák je dovede určit přibližné stáří informace, zná vývoj informačních systémů včetně písma a má všeobecný přehled o vývoji informací a způsobech jejich šíření.
Druh učebního materiálu	Prezentace

NA POČÁTKU NEBYLO PÍSMO

- Z původních informací se uchovaly zejména ty, které byly předávány graficky: malby na stěnách jeskyní, zápisy, potřebné k vedení státu, kroniky. Slovně předávané informace se uchovaly nejčastěji neúplné – v podobě báje nebo pověsti.

UKÁŽEME SI TO...

- Jednou z takových zajímavostí je např. text z Kytice K. J. Erbena:
- ...Hospodáři štědrovku,
kravám po výslužce;
kohoutovi česneku,
hrachu jeho družce....

Tento text byl zkopírován ze serveru: <http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/karel-jaromir-erben/stedry-den-kytice.html#ixzz1yPYDA2Nk>

A CO JAKO MÁ BÝT?

- K. J. Erben sbíral lidové pověsti, zvyky a další texty a z nich pak vytvářel balady. Zmíněný text je ve své podstatě krmným návodem, který je platný a používaný i v naší době – kolem Vánoc je na tom drůbež, chovaná v malochovech, docela špatně.
- Proto se přilepšuje jak dobytku (hospodáře neuvažujeme), tak drůbeži – chovné kusy je nutné odčervit, podle lidové tradice česnekem, a slípkám se musí přidat bílkovin, aby nesly. A nejdostupnější zdroj bílkovin na venkově je právě naklíčený hrách...

A PAK PŘIŠLO PÍSMO

- Již se vznikem prvních států se však výrazně zvýšila potřeba písma – přenos informací mluveným slovem se ukázal jako nevhodný. Docházelo ke zkreslování, zapomínání, informace ztrácely ústním předáváním na věrohodnosti. Proto se přikročilo k **písemné formě** předávání a uchování informací. Ze strany státní správy šlo hlavně o evidenci daní a vládcova majetku.

JAK SE ASI EVIDOVALO?

- Aby byly přesné opisy nebo úřední záznamy odlišené od ostatních, byly vynalezeny pečetní válečky, mající funkci jakéhosi razítka. Známe je ze starého Sumeru před 6000 lety. Tam byly záznamy, napsané klínovým písmem na hliněných tabulkách, opatřeny úřední pečetí v podobě hliněného válečku, přivěšeného na šňůrce na konci dokumentu..
V antice se používala pečeť osobní – označující konkrétní listinu.
- V současnosti se začíná rozšiřovat **elektronický podpis**.

KOLIK TAKOVÝCH TEXTŮ ASI BYLO?

- Ze starověku (datovaného od vynálezu písma do nástupu středověku) se uchovaly knihovny. Nejznámější byla asi Alexandrijská knihovna, která už za Caesara přechovávala 700 000 svitků.
- Později, ve středověku, převzaly činnost knihoven kláštery – na našem území to byl Břevnovský klášter. V dnešní době lze navštívit Památník národního písemnictví v Praze, na Moravě pak byla zpřístupněna expozice Památník písemnictví na Moravě v Rajhradu nedaleko Brna. Tamější expozice čítá 65 000 svazků, z nichž přístupných je 18 000. Pozoruhodný je rómanský rukopis z 12. století n. l.

A KDY SE PŘESTALO OPISOVAT?

- Ve svých počátcích bylo písemné zaznamenávání informací velice nákladné. Už třeba pro vysokou cenu papýru nebo jiných podkladů, na které se psalo. Knihy byly dlouho výhradně pro bohaté členy společnosti – jednu knihu psal písař třeba i celý život. Proto byl převratným objevem **knihtisk**, který znamenal zlevnění knih a zvýšení jejich dostupnosti a tedy i rozšíření vzdělanosti.
- Vynález knihtisku je datován 1450. Johanes Geusfleisch Guttenberg jako první vytvořil kovové matrice písmen, které se pak usazovaly do dřevěné sazebnice, každá stránka knihy zvlášť.

A NASTOUPILA TECHNIKA...

- O několik set let později byl vynalezen **telegraf** – původně optický, později elektrický – a pak už bylo k přenosu hlasu na dálku, tedy vzniku **telefonu**, docela kousek.
- **Morse/Vailův telegraf** byl patentován v USA v roce **1837** Samuelem Morseem. Společně se svým asistentem Alfredem Vailem vynalezl i speciální signální abecedu – Morseův kód.
- Alexander Graham Bell - Patent na telefon, 1876
- První transatlantický telegrafní kabel, umožňující komunikaci přes Atlantik, byl úspěšně dokončen v červenci 1866.

A DALŠÍ TECHNIKA

- Ještě později došlo k vynálezu **rozhlasu**, který se rozvíjel od 20. let 20. století. Vědci se zaobírali i myšlenkou přenosu obrazu, což vedlo ke vzniku **televizoru**.
- První televizní obraz byl vytvořen v roce 1925, a ve třicátých letech již byly realizovány televizní přenosy z významných událostí, např. Olympijské hry v Berlíně 1936.

DNEŠNÍ VÝVOJ

- 30. léta dvacátého století dala vzniknout také **počítačům**. Dlouho se nedaly používat v domácnosti, jakmile k tomu došlo, zbývalo už „jen“ vyvinout **Internet** do komerčně využitelné podoby, jak jej známe dnes.
- Ke komerčnímu využití internetu začalo docházet v roce 1994, od té doby každoročně prudce roste počet jeho uživatelů (v roce 1995 to bylo 55 milionů, v roce 2005 už 900 milionů uživatelů).
- Dnes je na Internetu asi 35% české populace, což je docela hodně.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

- **Zastarávání informace znamená, že:**
 - Jde o životopis staršího data
 - Informace začíná být konečně kvalitní, tzv. prověřená časem
 - Obsah informace je neaktuální
 - Informace je a byla podána silně subjektivně

SAMOSTATNÁ PRÁCE

- Navštivte „Virtuální muzeum počítačů“ a zjistěte, odkdy je rozšířen Internet.
- Navštivte odkaz <http://autnt.fme.vutbr.cz/poliscuk/BZI/BZI02.pdf> a podívejte se na staré způsoby přenosů dat. Používá se dnes např. Morseova abeceda?
- Vyjmenujte média, používaná dřív k přenosům dat, zejména databází.

ODKAZY K PROSTUDOVÁNÍ

- <http://cs.wikipedia.org> – pojmy telefon, telegraf, historie písma, historie internetu, vývoj techniky – použito jako zdroj
- Text byl pořízen s využitím vlastního archivu a zkušeností autorky.

